

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemeen deel

De wil van het volk komt tot uiting in directe, periodieke, vrije en geheime verkiezingen van de volksvertegenwoordiging. Dit beginsel, alsmede het in artikel 24 van de Staatsregeling opgenomen kiesrecht en een aantal bepalingen in het vierde hoofdstuk van de Staatsregeling over de verkiezing van de leden van de Staten, vormen het uitgangspunt van deze ontwerp-kiesverordening van het land Sint Maarten.

Volgens artikel 55, eerste lid, van de ontwerp-Staatsregeling worden bij landsverordening nadere regels vastgesteld met betrekking tot het kiesrecht en de verkiezingen. Voor het opstellen van deze ontwerp-Kiesverordening kon geen gebruik worden gemaakt van de bij de ontwerp-landsverordening Algemene Overgangsbepalingen geboden mogelijkheid het Nederlands-Antilliaanse Kiesreglement of het vrijwel gelijklopende Kiesreglement voor de eilandsraad van Sint Maarten, over te nemen. Ook gewijzigde overname via de ontwerp-landsverordening Bijzondere Overgangsbepalingen volstond niet omdat het aantal wijzigingen te omvangrijk zou worden.

Voor de opzet van dit ontwerp is gebruik gemaakt van het Nederlands-Antilliaanse Kiesreglement, het Kiesreglement eilandsraad Sint Maarten en vooral van de Kiesverordening van Aruba (AB 1987, 110 zoals laatselijk gewijzigd bij AB 2001, 100) zoals die tot stand kwam in verband met het verkrijgen van de hoedanigheid van land in het Koninkrijk voor Aruba. Het land Sint Maarten zal immers op dezelfde wijze zijn gestructureerd als Aruba in de zin dat er maar één bestuurslaag zal zijn en de landsoverheid directe contacten heeft en onderhoudt met de burgers en bedrijven.

2. Hoofdlijnen van het ontwerp

In dit ontwerp zijn voor de belangrijkste onderdelen van het kiesrecht, zoals de kandidaatstelling, het kiesstelsel, de zetelverdeling en het lidmaatschap van de Staten geen essentiële wijzigingen opgenomen ten opzichte van het kiesrecht voor de Staten van zowel de Nederlandse Antillen als die van Aruba. Ook in dit ontwerp wordt uitgegaan van een lijstenstelsel en niet van een personenstelsel. De kandidaatstelling geschiedt via de lijsten die worden opgesteld door de politieke partijen die aan de verkiezingen deelnemen. De lijsten dienen op de dag van de kandidaatstelling bij de voorzitter van het centraal stembureau te worden ingeleverd. Nieuw is dat de inlevering van de lijst geschiedt onder bijvoeging van het bewijs van registratie bij de Electorale Raad als bedoeld in artikel 24, eerste lid, van de Landsverordening Registratie en financiën politieke partijen. Kern van dat ontwerp is dat

politieke partijen slechts aan de verkiezing van de leden van de Staten kunnen deelnemen, indien zij zijn geregistreerd bij de Electorale Raad.

Ook de adhesieprocedure is opgenomen: partijen die aan de verkiezingen deelnemen dienen een bedrag te storten en hun kandidatenlijst dient te worden ondersteund door een aantal kiezers. Het centraal stembureau beslist over de geldigheid van de ingediende lijsten en de verkiesbaarheid van de daarop genoemde personen.

In lijn met de ontwerp-Staatsregeling zijn in dit ontwerp de uitsluitingsgronden voor het kiesrecht beperkter dan in de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen. Zo is de ontzetting uit het kiesrecht wegens rechtmatige vrijheidsberoving en onder curale stelling vervallen. In verband met het karakter van het kiesrecht als grondrecht zijn deze beperkingen te ruim (zie nader de toelichting op artikel 48 van de ontwerp-Staatsregeling).

Evenals het Nederlands-Antilliaans Kiesreglement gaat dit ontwerp, in lijn met artikel 47 van de ontwerp-Staatsregeling, uit van het stelsel van evenredige vertegenwoordiging. Iedere politieke partij krijgt het aantal zetels dat evenredig is aan het aantal stemmen dat op die politieke partij is uitgebracht. In een stelsel van evenredige vertegenwoordiging wordt het meeste recht gedaan aan het uitgangspunt van representativiteit. De verdeling van de zetels geschiedt door middel van de kiesdeler: het aantal stemmen dat genoeg is om een zetel te halen, ofwel het totale aantal uitgebrachte stemmen, het stemcijfer, gedeeld door het aantal zetels. De restzetels worden verdeeld volgens het systeem van de grootste gemiddelden. Voor de toewijzing van de zetels aan de op de lijsten geplaatste personen wordt het systeem gehanteerd dat sinds 1999 is opgenomen in de Kiesverordening voor het eilandgebied Sint Maarten. Dat systeem gaat ervan uit dat uiteraard de personen op de lijst die de lijstkiesdeler hebben behaald een zetel verwerven in de Staten en dat voor de vervulling van de overige aan de lijst toevallende zetels de personen die op de lijst voorkomen worden gerangschikt naar volgorde van het aantal stemmen dat zij hebben behaald. In dit systeem is geen ruimte voor voorkeursstemmen en het zogenaamde doorgeven van stemmen van bovenaf aan personen op de lijst die de lijstkiesdeler niet hebben behaald. Van dit laatste systeem gaan de Kiesverordening van de Nederlandse-Antillen en de Kiesverordening van Aruba uit.

De gekozene dient aan de voorzitter van het centraal stembureau aan te geven of hij de verkiezing aanvaardt of niet. De kennisgeving van de voorzitter en de bewilliging van de betrokkene vormen samen de geloofsbrieven. Deze worden door een commissie uit de Staten onderzocht.

In dit ontwerp wordt de Minister van Algemene Zaken aangewezen als de verantwoordelijke bewindspersoon voor alles wat met de voorbereidingen van de verkiezingen en met de verkiezingen zelf te maken heeft. De afdeling Burgerzaken die onder het ministerie van Algemene zaken ressorteert, wordt aangewezen als de dienst belast met de uitvoering van de

verschillende regelingen. Uiteraard vormt de geautomatiseerde basisadministratie van deze dienst de basis voor het langs elektronische weg toegankelijke kiezersregister.

Een verzoek tot ontslag wordt conform moderne constitutionele verhoudingen, gericht aan de voorzitter van de Staten en niet aan de regering zoals in de oudere regelingen is opgenomen.

Het ontwerp sluit aan bij de ontwerp-landsverordening Registratie en financiën politieke partijen, onder meer wat betreft het begrip politieke partij. Voorts is rekening gehouden met het gebruik van stemmachines. Recente ontwikkelingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en geheimhoudingsgevoeligheid van een eerder meermalen gebruikte soort machines, doen geen afbreuk aan de in dit ontwerp opgenomen regelingen met betrekking van het gebruik van de stemmachines. Uitgegaan wordt van degelijk en betrouwbaar materiaal.

Aandacht wordt gevraagd voor artikel 72. Dit artikel verbiedt het ontplooiën van activiteiten in het stemlokaal, gericht op beïnvloeding van de kiezers. Dit voorschrift komt niet in de Antilliaanse en Arubaanse regelgeving voor, maar is ontleend aan de Nederlandse Kieswet. Overigens bevat Titel IV van het Wetboek van Strafrecht: Misdrijven betreffende de uitoefening van staatsrechten en staatsplichten, een aantal strafbepalingen welke strekken tot een eerlijk verkiezingsverloop, zoals het door giften of beloften kopen van stemmen (artikel 132 van het Wetboek van Strafrecht).

In de oudere regelgeving werden op het niveau van de landsverordening zaken als de vorm van de stembus, de inrichting van ieder stemlokaal en het model van het te gebruiken stembiljet uitgebreid geregeld. In het voorliggende ontwerp is een aantal van deze meer gedetailleerde uitwerkingen opgedragen aan de Minister van Algemene Zaken omdat het niet om de hoofdlijnen gaat. In dit verband zal een aantal landsbesluiten, houdende algemene maatregelen tot stand komen

3. Bijzonder deel

Artikel 1

De definitie van het begrip "ingezetene" in deze ontwerp-landsverordening is gemoderniseerd vergeleken bij die in de Kiesverordening Nederlandse Antillen (hierna: NA). De definitie van het begrip "politieke partij" komt overeen met die uit de ontwerp-landsverordening registratie en financiën politieke partijen.

Het tweede lid gaat ervan uit dat een persoon die met een adres is ingeschreven in de basisadministratie van het Sint Maarten, werkelijke woonplaats heeft op Sint Maarten en is

overgenomen uit artikel B 4, tweede lid, van de Nederlandse Kieswet. Vanzelfsprekend gaat het om werkelijke woonplaats in het land Sint Maarten.

Artikel 2

Dit voorschrift bepaalt dat de leden van de Staten rechtstreeks worden gekozen door degenen die op de dertigste dag voor de kandidaatstelling, ingezetenen zijn van Sint Maarten, Nederlander zijn en de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt op de dag van de stemming. Nederlanderschap wordt zodoende vereist op de dag van de kandidaatstelling. De leeftijdseis en de eis van ingezetenschap en Nederlanderschap voor de uitoefening van het actieve kiesrecht zijn in overeenstemming met artikel 46 van het Statuut voor het Koninkrijk en de artikelen 23 en 48 van de Staatsregeling. Ook zijn deze eisen in overeenstemming met de Code of good practise in electoral matters van de European Commission for democracy through law (Venice commission). Het artikel is ontleend aan artikel 3 van de Arubaanse Kiesverordening.

Artikel 3

Dit artikel ziet op degenen die zijn ontzet van het kiesrecht en verwijst naar artikel 48, tweede lid, van de ontwerp-Staatsregeling van Sint Maarten. Volgens die constitutionele bepaling is uitgesloten van het kiesrecht degene die wegens het begaan van een daartoe bij landsverordeing aangewezen delict bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van tenminste een jaar en hierbij tevens is ontzet uit het kiesrecht. In verband met het toegenomen belang van het kiesrecht als grondrecht zijn de uitsluitingsgronden als landloperij, bedelarij en een veroordeling wegens openbare dronkenschap, zoals die nog voorkomen in de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen, geschrapt. Intussen heeft het Land de Nederlandse Antillen een ontwerp-landsverordening in voorbereiding tot wijziging van de uitsluitingsgronden voor het kiesrecht in de Staatsregeling. Zie verder de toelichting op artikel 48 van de ontwerp-Staatsregeling.

Artikelen 4 tot en met 11

In de Kiesverordening NA wordt uiteraard uitgegaan van het bestaan van eilandgebieden. Daarom is bij de formulering van deze artikelen in principe de Kiesverordening Aruba als uitgangspunt genomen, maar waar mogelijk is ook rekening gehouden met die van de NA. Artikel 5 van het ontwerp bepaalt dat het kiezersregister wordt gehouden in de vorm van een langs elektronische weg toegankelijk bestand. In deze artikelen wordt aangegeven, evenals in het vervolg van dit ontwerp, dat de Minister van Algemene Zaken de politiek verantwoordelijke bewindspersoon is voor de voorbereiding van de verkiezing en de

verkiezingen zelf. In artikel 6 is de tekst van de Kiesverordening NA opgenomen en is geen voorziening opgenomen voor het geval het adres van de kiezer onbekend is, zoals de Arubaanse Kiesverordening dat doet. De artikelen 7 tot en met 11 vertonen grote gelijkens met de overeenkomstige artikelen van de Kiesverordening NA en met die van Aruba. Uiteraard wordt steeds gelezen de Minister van Algemene zaken, waar de Kiesverordening NA nog het bestuurscollege noemt.

Artikel 12

De artikelen 12 tot en met 20 betreffen de instelling en inrichting van het centraal stembureau. De wijze van samenstellen van het centraal stembureau en de benoemingsprocedure van de voorzitter, de plaatsvervangende voorzitter en de leden wijken af van de procedures zoals opgenomen in de Kiesverordening NA en die van Aruba. De procedure zoals neergelegd in artikel 12 beoogt een van de politiek onafhankelijke voorbereiding en uitvoering van de verkiezingen te bevorderen en is ontleend aan de regeling inzake de benoeming en ontslag van de leden van de Elecorale Raad op grond van de ontwerp-landsverordening registratie en financiën politieke partijen. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de leden en plaatsvervangende leden worden bij landsbesluit benoemd op voordracht van de benoemingscommissie. De benoemingscommissie bestaat uit de president van het Gemeenschappelijke Hof van Justitie van Aruba, Curaçao en Sint Maarten, en Bonaire, Sint Eustatius en Saba, de vice-voorzitter van de Raad van Advies en de voorzitter van de Algemene Rekenkamer. Zij worden benoemd voor een periode van zeven jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd.

De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter en de leden zullen worden geselecteerd onder andere op basis van hun kennis van de Kiesverordening en ervaring met het voorbereiden en organiseren van verkiezingen.

Artikelen 13, 14 en 15

In artikel 13 zijn een aantal incomptabiliteiten opgenomen, waaronder het lidmaatschap van de Electorale Raad op grond van de ontwerp-landsverordening registratie en financiering politieke partijen. Artikel 14 ziet op verboden familierelaties.

Artikelen 16, 17 en 18

Deze artikelen bevatten de ontslag- en schorsingsgronden voor de leden van het centraal stembureau. Schorsing of ontslag gebeurt bij landsbesluit en na advies van de benoemingscommissie. In de Code of good practise in electoral matters van de European Commission for democracy through law (Venetie-commissie 2003) wordt gesteld dat "recall of

members of electoral commissions is permissible, provide that the grounds are clearly and restrictedly specified in the law.”

Artikel 19

De vergoedingen van de vijf leden en twee plaatsvervangende leden van het centraal stembureau worden vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen. Het zal gaan om een presentiegeld. In dat besluit zal rekening kunnen worden gehouden met het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie.

Artikel 20

Conform de aanbeveling uit de Code of good practice of electoral matters wordt voor besluiten van het centraal stembureau een gekwalificeerde meerderheid van twee derden voorgeschreven. Dit betekent dat bij vijf leden vier stemmen nodig zijn voor het aannemen van een beslissing. De voorkeur gaat uit naar consensus.

Artikel 21

De Kiesverordening NA gaat ervan uit dat de dag van de kandidaatstelling bij landsbesluit wordt bepaald, ook na ontbinding van de Staten. Dit artikel geeft, evenals de Kiesverordening Aruba een objectievere, meer gereguleerde norm voor die dag aan: tussen de negentigste en tachtigste dag voor het einde van de zittingsduur, dan wel voor het tijdstip waarop de ontbinding van de Staten in gaat.

Artikel 22

In dit artikel is het begrip ‘geregistreerde politieke partij’, conform de ontwerp landsverordening registratie en financiën politieke partijen opgenomen. Dit begrip kent de Kiesverordening NA niet, zij het dat een ontwerp-landsverordening dienaangaande thans bij de Staten aanhangig is.

Voorts is bepaald dat de inlevering van de lijst geschiedt onder bijvoeging van het bewijs van registratie bij de Electorale Raad als bedoeld in artikel 24, eerste lid, van de Landsverordening Registratie en financiën politieke partijen. Volgens dat ontwerp kunnen politieke partijen slechts aan de verkiezing van de leden van de Staten deelnemen, indien zij zijn voldoen aan de in paragraaf drie van die landsverordening gestelde voorschriften, waaronder met name een registratie bij de Electorale Raad.

Artikel 23

Volgens artikel 16 van het vroegere Nederlands-Antilliaans Kiesreglement diende elke kandidatenlijst ondersteund te worden door een aantal kiezers, dat gelijk is aan tenminste een procent van de som van de stemcijfers, welke bij laatsgehouden verkiezing voor de Staten door elk centraal stembureau is vastgesteld. Deze ondersteuningsregeling heeft samen met de waarborgsom van Naf 2000,- van artikel 18, de strekking om de indiening van lichtvaardige deelname aan de verkiezing tegen te gaan. Zulks is niet in strijd geoordeeld met de artikelen 25 Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten en 3 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag inzake de Rechten van de Mens, die vrije en geheime verkiezingen voorschrijven (GEA Curaçao, 27 november 1997, TAR-Justicia 1998, nr. 3, blz. 187-189). Ook de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens acht het stellen van bepaalde voorwaarden voor de toelating van een groepering als politieke partij tot de verkiezingen toelaatbaar, mits dit het belang dient van een goede en voor de kiezers duidelijke opzet van de verkiezingen en de vrije keuze niet wezenlijk belemmert. De Commissie acht de eis van het overleggen van een bepaald aantal handtekeningen gerechtvaardigd, omdat groeperingen die ook maar enige kans in de verkiezingen maken, gemakkelijk aan een dergelijke eis kunnen voldoen, terwijl er groeperingen mee kunnen worden geweerd die kennelijk geen politieke verantwoordelijkheid zullen kunnen dragen. Wel heeft het openbare karakter van de ondersteuningsprocedure geleid tot een gerechtelijke procedure waarin de rechter besliste dat waarborgen dienen te worden ingebouwd dat geheimhouding wordt betracht omtrent de namen van diegenen die adhesie betuigen. Het gaat hier om een soort van voorverkiezingen, waarop artikel 25 IVBRPR van toepassing is (GEA Curaçao, 17 december 1990, AvR 176-178). De huidige regeling inzake ondersteuning van kiezerslijsten op St. Maarten is hier overgenomen.

Artikelen 22 tot en met 27

Hoewel niet altijd hetzelfde geformuleerd, verschilt de inhoud van deze bepalingen niet wezenlijk van de overeenkomstige bepalingen uit de Kiesverordeningen NA en Aruba, zij het dat de mogelijkheid van stemmen bij volmacht niet wordt toegelaten conform de huidige praktijk op St. Maarten om het risico van misbruik te voorkomen.

Artikel 29

In dit artikel is dezelfde ter inzage legging als in artikel 22 van de Kiesverordening NA opgenomen, maar moderner geformuleerd.

Artikel 30

Ook hier is het begrip politieke partij opgenomen in tegenstelling tot de Kiesverordening NA. Overigens heeft de bepaling dezelfde inhoud.

Artikel 31

Deze bepaling behelst een overname van de Antilliaanse bepaling met dit verschil dat een extra geldigheidsvereiste met betrekking tot de aanduiding van de politieke groepering op de lijst is opgenomen.

Artikelen 32 tot en met 35

De inhoud van deze artikelen komt overeen met de overeenkomstige artikelen uit de Kiesverordening NA en die van Aruba. Deze bepalingen regelen de vaststelling van de geldigheid van de kandidatenlijsten en de mogelijkheid van het instellen van beroep tegen beslissingen van het centraal stembureau terzake.

Artikelen 36 tot en met 38

Deze bepalingen regelen de nummering en toekenning van een kleur aan een lijst. Tevens wordt de openbaarmaking van de lijsten geregeld. De bepalingen komen inhoudelijk overeen met die uit de Kiesverordening NA en Aruba.

Artikelen 39 en 40

De inhoud van deze bepalingen is gelijk aan de overeenkomstige bepalingen uit de Kiesverordeningen NA en Aruba. De Kiesverordening NA regelt in art. 33, tweede lid, dat in geval van een stemming na ontbinding van de Staten de Gouverneur de dag bepaalt. Een dergelijke regeling kent deze landsverordening niet.

Artikelen 41 en 42

Deze bepalingen regelen de stemdistricten en de stembureaus. Ze komen overeen met die uit de andere Kiesverordeningen.

Artikel 43

Dit artikel regelt de oproep en de oproepingskaart.

Artikelen 44 tot en met 49

De inhoud van deze artikelen spreekt voor zichzelf. Hij komt overeen met die uit de Kiesverordeningen NA en Aruba.

Artikel 50

Deze bepaling is nieuw ten opzichte van de oudere Kiesverordeningen en is ontleend aan de Nederlandse Kieswet. Waar in Nederland behoefte bestaat aan een dergelijke bepaling, zal die behoefte ook voor Sint Maarten niet vreemd zijn. Daar komt bij dat artikel 53, tweede lid, van de ontwerp-Staatsregeling bepaalt dat bij landsverordening regels worden gesteld ter bevordering van een evenwichtig verkiezingsverloop. Deze bepaling geldt als een van de uitwerkingen van die opdracht.

Artikelen 51 t/m 55

Deze artikelen stellen regels met betrekking tot de aanwijzing van stemlokalen, de inrichting ervan en de aanwezige bescheiden. Waar de Kiesverordeningen NA en Aruba nog in de verordening zelf regels geven met betrekking tot de vormgeving van de stembus en van het stemhokje en de inrichting ervan, wordt in deze artikelen mogelijk gemaakt dat de details met betrekking tot de vorm en inrichting van genoemde zaken, worden uitgewerkt bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen. Verder spreekt de inhoud van deze artikelen voor zichzelf en komt deze overeen met de overeenkomstige artikelen uit de andere Kiesverordeningen.

Artikel 56

In het eerste lid van deze bepaling wordt aangegeven wat in elk geval op het stembiljet gesteld moet worden. De verdere uitwerking en modellering van het stembiljet kan, volgens het tweede lid, geregeld worden bij ministeriële regeling. De overeenkomstige bepalingen van de Kiesverordeningen NA en Aruba geven meer details over de vormgeving van het stembiljet.

Artikelen 59 tot en met 64

Deze bepalingen regelen het gebruik van stemmachines. De bepalingen zijn gerelateerd aan dezelfde bepalingen uit de Kiesverordening NA die daartoe enigszins recent is aangepast. Ook de Arubaanse Kiesverordening regelt op ongeveer gelijke wijze het gebruik van stemmachines. Artikel 64 bepaalt dat al hetgeen niet in de landsverordening met betrekking tot het gebruik van stemmachines is geregeld, wordt geregeld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikelen 64 tot en met 70

De inhoud van deze artikelen komt overeen met de inhoud van de overeenkomstige artikelen uit de Kiesverordeningen NA en Aruba.

Artikel 71

De oudere Kiesverordeningen schrijven in dit "orde" artikel tevens voor dat kiezers ongewapend in het stemlokaal moeten verschijnen. Dat voorschrift is niet opgenomen in artikel 71 omdat het ongewapend verschijnen vanzelf spreekt; immers, wapenbezit is verboden. Voor het overige is het artikel een overname van de verordeningen van de NA en Aruba.

Artikel 72

De bepaling dat in het stemlokaal geen activiteiten mogen worden ontplooid die erop gericht zijn de kiezers in hun keuze te beïnvloeden is ontleend aan de Nederlandse Kieswet. Opname ervan in dit ontwerp is zinvol, mede in het licht van de constitutionele opdracht in artikel 53, tweede lid, van de ontwerp-Staatsregeling om regels te stellen voor het bevorderen van een evenwichtig verkiezingsverloop.

Artikel 73

De voorzitter van het stembureau is verantwoordelijk voor de openbare orde. Als wanorde dreigt kan hij de minister van Justitie om politionele hulp verzoeken. Hij kan dan met inachtneming van het volgende artikel de zitting van het stembureau schorsen. Het verzoeken van bijstand aan de minister van Justitie is ontleend aan de Nederlandse Kieswet. Het geeft een modernere en ruimere invulling van het verzoek om bijstand dan zoals geformuleerd in artikel 65, tweede lid, van de Kiesverordening NA.

Artikel 74

Als zich in een stemlokaal zodanige wanorde voordoet dat een behoorlijke voortgang van de zitting niet meer mogelijk is, kan de voorzitter van het stembureau de zitting schorsen. In de Kiesverordeningen NA (artikelen 66, 67 en 68) en de Kiesverordening Aruba (artikelen 67, 68 en 69) is voorgeschreven welke acties in detail de leden van het stembureau dienen te ondernemen als de zitting dient te worden geschorst. Volgens dit ontwerp dienen deze nadere regelingen te worden neergelegd in een landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

Artikelen 75 tot en met 80

De inhoud van deze artikelen is gelijk aan de formulering in de overeenkomstige artikelen uit de Kiesverordeningen NA en Aruba.

Artikel 81

Het tweede lid met betrekking tot de ongeldigheid van stemmen is ontleend aan de Nederlandse Kieswet en geeft compacter en ondubbelzinniger aan welke stembiljetten ongeldig zijn dan de formulering in de leden 2, 3 en 4 van artikel 75 van de Kiesverordening NA en de leden 2, 3 en 4 van artikel 76 van de Kiesverordening Aruba.

Artikelen 82 tot en met 86

De inhoud van deze artikelen gelijk aan die van de overeenkomstige artikelen uit de Kiesverordening NA en van Aruba.

Artikel 87

Dit artikel geeft een compactere en modernere formulering van hetgeen in de artikelen 81 en 82 van de Kiesverordening NA is opgenomen. In geval van onbeheersbare wanorde kan de voorzitter de (politionele) hulp van de minister van Justitie inroepen.

Artikelen 86 tot en met 91

De inhoud van deze artikelen komt overeen met inhoud van de overeenkomstige artikelen uit de Kiesverordeningen NA en Aruba.

Artikel 92

De Kiesverordening NA geeft in detail aan hoe de verzegeling van stukken, stembussen en enveloppen dient te geschieden. Dit artikel schrijft voor dat voor de verzegeling een zegel met het wapen van Sint Maarten dient te worden gebruikt.

Artikelen 93 tot en met 97

De inhoud van deze artikelen komt overeen met de inhoud van de overeenkomstige artikelen uit de Kiesverordeningen NA en Aruba.

Artikel 98

In 1999 is artikel 104 van het Kiesreglement van het eilandgebied Sint Maarten aangepast in die zin dat bij de vervulling van de aan iedere lijst toegekende plaatsen uiteraard in aanmerking komen de kandidaten die een aantal stemmen hebben verkregen gelijk aan of hoger dan de kiesdeler en daarnaast de kandidaten die de lijstkiesdeler niet hebben gehaald, in volgorde van het aantal stemmen dat zij hebben behaald. Slechts het aantal stemmen dat een kandidaat heeft behaald bepaalt of hij of zij in aanmerking komt voor de vervulling van een aan de lijst toegekende plaats en niet direct de plaats die een kandidaat op de lijst inneemt. In dit systeem wordt dus niet gewerkt met het doorgeven van stemmen dat overblijft na de lijstkiesdeler aan de volgende op de lijst voorkomende kandidaat en ook niet met het toekennen van een plaats op grond van zogenaamde "voorkeursstemmen."

In dit ontwerp is dit systeem dat eerder in 1999 is ingevoerd voor de verkiezingen van de eilandsraad van het eilandgebied Sint Maarten, overgenomen. Het tweede lid van dit artikel is daar een vertaling van. In dit verband wordt de inhoud van de artikelen 93, tweede lid, 94, 95 en 96 van de Kiesverordening NA niet overgenomen.

Artikelen 100 tot en met 103

Bij de formulering van deze artikelen is vooral gelet op de artikelen 98, 101, 102 en 103 van de Kiesverordening NA en op de artikelen 99 tot en met 102 van de Kiesverordening Aruba.

Artikelen 104 tot en met 107

De inhoud van deze artikelen met betrekking tot de geloofsbrieven van de gekozenen komen overeen met de overeenkomstige artikelen van de Kiesverordening NA (artikelen 104 tot en met 107)

Artikel 108

Volgens artikel 54 van de ontwerp-Staatsregeling onderzoeken de Staten de geloofsbrieven van zijn nieuwbenoemde leden en beslissen met inachtneming van de bij landsverordening vast te stellen regels de geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrieven of de verkiezing zelf rijzen. Ook volgens de Kiesverordeningen NA en Aruba onderzoeken de Staten niet alleen de geloofsbrieven maar beslissen zij ook in geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrief of de verkiezing zelf rijzen. Geschillen met betrekking tot de verkiezing zelf zijn een gepasseerd station, na een beroep op het centraal stembureau en de rechter.

Artikel 120

Een lid van de Staten tot wiens toelating is besloten, kan te allen tijde zijn ontslag nemen. Hij doet dit volgens de Kiesverordening NA schriftelijk bij de Gouverneur en volgens de Kiesverordening Aruba bij de regering. In dit artikel is geregeld dat een lid van de Staten tot wiens toelating is besloten te allen tijde zijn ontslag kan nemen en wel met een schriftelijk bericht aan de voorzitter van de Staten. Deze procedure sluit beter aan bij de moderne constitutionele verhoudingen waarin de Staten in alle opzichten een eigenstandige positie ten opzichte van de regering en het onschendbare hoofd van de regering innemen.

Artikelen 121 en 122

De inhoud van deze artikelen is gelijk aan die van de overeenkomstige artikelen uit de Kiesverordeningen NA en Aruba.

Artikelen 123 tot en met 132

De inhoud van deze artikelen met betrekking tot de strafbepalingen spreekt voor zich zelf. Zij komen overeen met de overeenkomstige strafbepalingen uit de Kiesverordening NA en de Kiesverordening Aruba.

Artikel 136

De in artikel 1, onderdeel d, van dit ontwerp gegeven definitie sluit aan bij die uit de ontwerplandsverordening registratie en financiën politieke partijen. Dit betekent dat een politieke partij bij notariële akte dient te zijn opgericht als vereniging. In verband daarmee is in dit artikel de bestaande politieke groeperingen een periode van een half jaar verleend om aan die eis te kunnen voldoen.
